

χων ἀνδρῶν ὅσον αὐτῇ. Ὁ Μένδελσων, Σωπέν, ὁ Μάξερμπερ ἦσαν φίλοι τῆς. Ὁ Γκαίτε εἶχεν εἶπει περὶ αὐτῆς ὅτι οὐδέποτε εἶχεν ἀπαντήσει τόσῳ ἔξοχον παιδίον. Εἰς τὴν νεκρὴν τῆς ἡλικίας ἔπαιζε μόνον τὸν Βετχόβεν, ἀλλὰ κατόπιν ἤρεσκετο νὰ παίζη καὶ τοὺς νεωτέρους μουσικούς.

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

(Μυθιστόρημα ΤΗ. BENTZON).

(Ἰδε σελ. 280).

Ἐξαφνα ἓνα χέρι ἤγγιζε τὸ χέρι μου καὶ ἤκουσα μιὰ φωνὴ ποὺ μοῦ γαργάλιζε τὸ μάγουλο:

— Συγγνώμην, σᾶς φοβίζω, σᾶς κάμω κακόν, εἰμαι ἄθλιος, βάνυστος, ἀλλὰ καὶ διατί νὰ μὴ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι σᾶς ἀγαπῶ;

Μιὰ σὰν ξεφύγουν αἱ λέξεις αὐταί, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὶς ξαναπιάσῃ. Ὁ Μάξ δὲν θὰ παύσῃ νὰ μοῦ τὶς ἐπαναλαμβάνῃ καὶ ὅλες οἱ ἄλλες θὰ μοῦ φανοῦν στὸ στόμα τοῦ ἀδιάφορου καὶ ὅχι εὐγλωττες. Θέλω καὶ δὲν θέλω νὰ τὶς ἀκούσω. Αἰσθάνομαι σὰν νὰ μὲ παρσύρῃ ἓνα ποτάμι, ποὺ δὲν θὰ ξαναστρέψῃ ποτέ βεβαιῶς στὴν πηγὴ τοῦ καὶ ποὺ θὰ σταματήσῃ ἄγνωστού... Ὁχι, οὔτε γνωρίζω ποῦ ἐπιθυμῶ νὰ σταματήσῃ.

Αὐτὴ ἡ κατηγορούμενη Κλαιρέττη ἐξακολουθεῖ νὰ κάμνῃ τὰ συνηθισμένα τῆς καὶ νὰ χαλνᾷ ὅλα. Νὰ μὴ τὰ φέρῃ ἢ κατὰρ νὰ ἀσθενήσῃ ἀπὸ ἰλαρὰ σὰν τὰ περισσότερα παιδιὰ τοῦ Παρισιοῦ τέτοιαν ἐποχὴ; Ἡναγκάσθη λοιπὸν τώρα ἡ μητέρα τῆς νὰ μὴν τὴν ἀφήσῃ οὔτε ἡμέρα οὔτε νύχτα μόνην ἐγὼ δὲ μένω τώρα χωρὶς καμμίαν προστασίαν ἴσια ἴσια τὴν στιγμὴν ποὺ ἔχω τὴν περισσοτέραν ἀνάγκην αὐτῆς. Πρέπει ἐξάπαντος νὰ ζητῶ πληροφορίας διὰ τὴν υἱεὶαν τῆς μικρᾶς ἀσθενοῦς καὶ ἂν δὲν ὑπάρχω νὰ μάθω ὁ πατήρ τῆς μοῦ φέρνῃ ὁ ἴδιος τὰς εἰδήσεις· κατὰστασις οὐχὶ ἀνητυχητικὴ, ὅχι πολὺς πόνος, ὁκτῶ μέρες περιορισμὸς καὶ ζεστὰ μαλακτικὰ. Εἶναι ἀρὰ γε πράγματι ἀνάγκη νὰ καταδικασθῇ καὶ ἡ μητέρα τῆς στὸν ἴδιον περιορισμό; Ὅταν μιὰ γυναικὴ εἶναι εἰς τοιοῦτον βαθμὸν σκληρὰ τῶν παιδιῶν τῆς δὲν εἶναι ἄξια νὰ νὰ διατηρῇ τὸν σύζυγόν τῃ; καὶ ἴσως οὔτε θὰ ὑπέφερε πολὺ πολὺ καὶ ἂν τὸν ἔχανε· οἱ παρηγοριῆς εἶναι πρόχειρες, ἡ Κλαιρέττη εἶναι ἐτοιμὴ νὰ τῆς παράσχῃ. Ὑπάρχουν στιγμῆς ποῦ ὅσον ἐνάρετος καὶ ἂν εἶναι ἡ φίλη μου καὶ ἴσως γι' αὐτὸ ἴσια ἴσια μὲ στενοχωρεῖ, αἰσθάνομαι ὅτι εὐρίσκεται πολὺ πολὺ μακρὰν μου. Καὶ ὅμως δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀπαιτῇ ὥστε ὅ,τι ὑψηλὸν αἰσθημα ἐγκλείει ἡ ψυχὴ ἐνός

υπερόχου ἀνθρώπου νὰ ἐπιδαφιλεῖται σ' ἓνα πρόσωπον ἀνίκανον νὰ ἐκτιμῆσῃ ἐκεῖνο ποῦ τοῦ δίδουν!

Ὁ Μάξ ἔφθασε εἰς τὸ σημεῖον νὰ μοῦ ἐκμυστηρευθῇ ὅλα. Δίδει ὅλα τὰ δίκαια στὴν Κλαιρή—ἄλλως τε δὲν εἰμπαρῶ νὰ ὑποφέρω νὰ λέγουν κακὸ γιὰ 'κεῖνη, τῆς εἰμαι ἀφοσιωμένη, τὸ ξέρεῖ καὶ αὐτός—ἀλλ' ἐπὶ τέλους τὴν κατὰτάσσει μὲ ὀλίγην περιφρόνησιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν γυναικῶν ποῦ εἶναι πλασμένη διὰ τὸν γάμο, εἰς τὴν μονοτονίαν τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ἐνθουσιασμὸς εἰμπαρεῖ νὰ ἀντίσχῃ. Ὅλοι οἱ ποιηταί, καθὼς αὐτὸς ἰσχυρίζεται, ὅλοι οἱ μεγάλοι καλλιτέχναι εἶχον στὸ σπῆτι τοὺς μιὰν οἰκογένειαν ἢ ὁποία δὲν τοὺς ἐγνώριζε ἐν γένει παρὰ ὡς ὁμοίους μὲ τοὺς ἄλλους καθότι πράγματι δὲν τῆς ἀπεκάλυπτον παρὰ αὐτὸ μόνον ἐνῶ σκεπασμένη μὲ τριπλοῦν πέπλον, ἀχτινοτόλιστη καὶ θρονιασμένη ὑπεράνω ὅλου τοῦ πλήθους πολὺ ὑψηλὰ στὸν χρυσὸ θρόνον ἀπ' ὅπου διαχέει τὴν ἐμπνευσιν καὶ τὴν εὐτυχίαν μιὰ γυναικὴ ξέχωρη ἀπ' τὶς ἄλλες, ἐδέχετο τὴν λατρεία, τοὺς ὕμνους καὶ ἀπεθανατίζετο διὰ τοὺς μέλλοντας αἰῶνας οἱ ὁποιοὶ συνήνωσαν τὸ ὄνομα τῆς μὲ τὸ ὄνομα τοῦ μεγαλοφυοῦς ἀνθρώπου τοῦ ὁποίου αὐτὴ ἦτο ὑπὸ τὴν εὐγενεστέρην καὶ τρυφερωτέραν σημασίαν τῆς λέξεως, — ἐν ἀδιαπέραστο μυστηρίῳ σκεπάζει ὅλ' αὐτὰ—ἡ φίλη.

Καὶ συμβαίνει καὶ θὰ συμβαίῃ πάντα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Κανεὶς ὄρκος δὲν εἰμπαρεῖ νὰ δεσμεύσῃ δυὸ ψυχὰς· μένουν ἐλεύθερες μ' ὅλους τοὺς δεσμούς ποῦ ἐπιβάλλει ἡ κοινωνία σὲ μιὰν τάξιν πληθειῶν ὑπεράνω τῶν ὁποίων ὁ ποιητὴς ἀνέρχεται μ' ἓνα φτερούγισμα διὰ νὰ δοκιμάσῃ σὶά σύννεφα τὰ πρὸνόμενα ποῦ δὲν ἀνήκουν παρὰ εἰς αὐτὴν μόνον. Εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ, ἓνα θεῖο δικαίωμα νὰ σκέπτεται καὶ «' ἀγκυρὰ καὶ νὰ ζῇ διὰ τὴν Μοῦσάν τοῦ ποῦ σχεδὸν πάντοτε εἶναι μιὰ γυναικὴ. Ἀλλὰ ἡ γυναικὴ δὲν θὰ παρκαληθῇ νὰ βγάλῃ τὸν πέπλον τῆς Μούσης καὶ νὰ κατὰστῇ ἀπ' τὸν χρυσὸ τῆς θρόνου; Ἰδοὺ τί ρωτιοῦμαι μὲ τρόπον χωρὶς νὰ τολμῶ νὰ τὸ εἰπῶ. Θὰ μοῦ ἀπαντοῦσε ἴσως: «' Ἀδιάφορον ἀπὸ κατόπιν θὰ ἀγκυρῇ περισσότερο καὶ θὰ ἀναβῇ περὶ ὑψηλὰ.»

8 Ἰουλίου.

Δὲν εἰξεύρω διατί ἡ συνείδησίς μου εἶναι τόσον ὀλίγον ἥτυχη, διότι κάμνω ὅ,τι εἰμπαρῶ διὰ νὰ συγχαρτήσω τὸν Μάξ εἰς τὰ ὅρια τοῦ ἐπιτετραμμένου. Ἀπαιτῶ νὰ μὴ μοῦ λέγῃ πλέον τίποτε γιὰ ἓνα πάθος ποῦ θεωρῶ ἰδιοτροπίαν νέαν συνθήκην φιλίας... Καὶ ὅμως καὶ πάλιν δὲν εἰμπαρεῖς νὰ ἐμποδίσω τὰς ψυχικὰς τοῦ διαχύσεις. Διότι ὅταν μοῦ μιλήσῃ διὰ τοὺς ἔρωτάς τοῦ διὰ τὰς ἄλλας, τί ἄλλο κάμνει παρὰ νὰ μοῦ λέγῃ διὰ τὸν ἔρωτα ποῦ ἔχει διὰ μένα.

Μοῦ δίδει τόσο καλὰ νὰ ἐννοήσω ὅτι θὰ εἰμπαρῶσαι μιὰ καὶ καλὴ νὰ σβύσω τοὺς παλιναις τοῦ ἀνακινήσεις ποῦ ἦσαν ἀποκοιμισμένες μέσθ στὴν ἡσυχίαν! Μοῦ ρίχτει ἐν τῷ μεταξύ τόσο πονηρὲς συγκρίσεις· κατορθώνει νὰ μοῦ ἐμνεύσῃ τόσον σκληρὰς ζη-